

Taushetsplikt ved tilbakekall av samtykke

Ellen Ekre Engh

Spesialrådgivere i Psykologforeningens forhandlingsavdeling

Heidi Roald

Spesialrådgivere i Psykologforeningens forhandlingsavdeling

Jeg har vært vitne i en tingrettssak som omhandlet barnefordeling. En av partene i saken har vært min pasient. Ved behandling i tingretten samtykket pasienten i opphevelse av taushetsplikten. Saken er anket og skal opp i lagmannsretten snart. Pasientforholdet er nå avsluttet, og i tillegg har pasienten trukket tilbake sitt samtykke til opphevelse av min taushetsplikt. En av partenes advokater har kontaktet meg og sagt at jeg må vitne om alt som skjedde før pasienten trakk tilbake sitt samtykke. Dette mener jeg innebærer at jeg må bryte taushetsplikten. Hva tenker Psykologforeningen om dette?

Usikker

Utgangspunktet for denne problemstillingen må tas i tvisteloven § 22–5, som sier at retten ikke kan ta imot vitneprov fra deg om opplysninger som er omfattet av din taushetsplikt etter helsepersonelloven § 21. Dette er det klare utgangspunktet. For at du skal kunne si noe i retten, må taushetsplikten være opphevet gjennom informert samtykke av den som har krav på taushet.

Informert samtykke innebærer at pasienten er gjort kjent med hva opphevingen av taushetsplikten faktisk innebærer, og hvilke konsekvenser dette kan få. For at samtykket skal være gyldig, forutsettes det at pasienten har fått informasjon om hvilke opplysninger som bes fritatt fra taushetsplikten, og hvordan opplysningene skal anvendes. Psykologen kan bare gi informasjon om den som aktivt har fritatt psykologen fra taushetsplikten.

Norsk Psykologforening mener at en psykolog som skal vitne i retten, ikke kan forholde seg til at pasienten kun har opphevet taushetsplikten delvis. Enten er taushetsplikten opphevet, eller så er den ikke det. Uten full opphevelse blir det umulig for psykologen å bidra saklig til sakens opplysning.

Det er imidlertid slik at opplysninger som allerede er kjent for sakens parter, ikke er omfattet av taushetsplikt. I denne saken gjelder dette kun de opplysningene som fremkommer av dommen fra tingretten. Dette kan du gjenta under behandlingen i lagmannsretten. Slik vi vurderer det, blir det veldig vanskelig for deg å bare forholde deg til dette og ikke samtidig begi deg ut på tolkning eller utfylling av det som står skrevet i tingrettsdommen. En slik utfylling/tolkning er omfattet av taushetsplikten, og dette kan du ikke gjøre uten å bryte rettens forbud mot å motta taushetsbelagt informasjon.

Du må være klar over at du har plikt til å møte opp hvis en av partene innkaller deg som vitne. Ettersom advokaten er av den oppfatning at du åpent kan fortelle om alt som skjedde før samtykket ble tilbakekalt, er vårt råd til deg å ta en telefon til dommeren. I denne samtalen forklarer du situasjonen og sier at du på grunn av taushetsplikten ikke kan si noe mer enn det som allerede står i dommen. På denne måten blir dommeren klar over problemstillingen. Det er alltid dommeren sitt ansvar å sørge for at retten ikke får tilgang til taushetsbelagt informasjon når saken starter. Dommeren skal nekte et vitne å snakke selv om vitnet selv er villig til å bryte taushetsplikten.

E.E.E